

Berggrund

Kontinenter på drift

För cirka 1200-1700 miljoner år sedan låg "Sverige" på södra halvklotet. Härifrån har vår berggrund flyttats norrut genom de rörelser som alltid pågår i jordens yta. En process som kallas kontinentaldrift och som bl.a. ger upphov till jordbävningar och vulkanutbrott. Vår berggrund rör sig fortfarande om än mycket långsamt mot nordost.

Söderåsen ligger i en zon som utgör den geologiska gränsen mellan Skandinavien och kontinenten. Gränsen löper i nordväst-sydostlig riktning mellan Österlen och Nord- västskåne. Söder om en linje mellan Ystad och Landskrona börjar "kontinenten" medan Sverige börjar i norra Skåne.

Urberget

Gnejs och granit är de bergarter som utgör stommen i berggrunden av Söderåsen. Gnejsens utseende kan variera beroende på mängden olika mineral som ingår.

Den är oftast något rödfärgad av fältspat, som tillsammans med kvarts utgör huvudbeståndsdelarna i just den randiga gnejsen på Söderåsen.

Granit har ett mer kornigt eller spräckligt utseende med kristaller av kvarts och fältspat, oftast med glimmermineral. På Söderåsen är dock granit mycket lik gnejs. Om granit består av mycket stora kristaller kallas den pegmatit och uppträder i sprickor. I och kring Höjehall har det brutits fältspat ur pegmatitgångar.

Diabas är oftast grå eller svart. Den är en tät bergart, som brukar brytas under namnet svart granit. Längs diabasgångens kontakter mot omgivande berg- art bildas ofta en zon med mineralet kalcit. Diabasens kontakt med silurisk lerskiffer kan studeras bland annat i stenbrottet vid Möllarp i Kågeröd.

Lagrat berg

De kambriska avlagringarna ligger som mindre områden kring Söderåsens urberg i söder och sydväst. Vid bildandet för drygt 500 miljoner år sedan täckte de stora områden.

Det gör de även idag, men på grund av jordskorpan rörelser vid horstbildningen befinner sig en del av avlagringarna på stort djup under markytan. Alla dessa avlagringar har bildats under vatten. Vissa på grunt. Andra på stort djup, pressats ihop av vattnets tryck, dragits isär av rörelser i berget och blandats med andra avlagringar. Processer som även idag pågår på havets botten och då speciellt där det finns vulkanisk aktivitet med eller utan jordbävningar.

Medan de kambriska avsättningarna utgörs av ett cirka 100 m tjockt lager av sandsten och cirka 60 m alunskiffer, finns det ungefär 1.000 m mäktiga lager från de ordoviciska och siluriska perioderna som huvudsakligen består av grå lerskiffer. Dessa bildades för mellan 400-500 miljoner år sedan. De tjocka lagren med sediment förklaras av rörelser i jordskorpan